

Školoviny

Další číslo školního časopisu pro vás připravila 4. třída. Tentokrát se kromě stálých redaktorek Milušky Balogové, Natálky Hagarové, Ádi Nemčkové a Pavlínky Stehlíkové na novém čísle podílela celá třída. Většina příspěvků je o projektech. Stále se nedaří nalákat novináře z ostatních tříd. Je to škoda. Školoviny by se měly stát skutečnými živými a zajímavými novinami. Tak si je aspoň přečtěte!!!

Jak nás Sluníčko učilo první pomoc

V pondělí 21. března k nám do školy přijel pan učitel Kuba z Domu dětí Sluníčko Aš, aby nám vysvětlil základy první pomoci. Nejdřív jsme se poznali; a pak jsme si říkali, co všechno je nebo by mělo být v lékárnice. Například: obvazy, náplasti, desinfekce, trojčípý šátek, potom i rukavice a nůžky a bývalo v ní i škrtidlo.

Pak nám pan učitel ukázal aplikaci Záchranka v mobilu. Je to aplikace, kterou vymyslelo ministerstvo zdravotnictví. Je v ní, kde je nejbližší nemocnice, nebo defibrilátor, což je stroj s elektřinou, kterým můžete oživit člověka. V té aplikaci je i přímé číslo na nejbližší nemocnici. A můžete si zkusit, jestli to funguje, bez toho, abyste volali doopravdy, a také jsou tam popsány kroky na oživování.

Také jsme se vzájemně dostávali do „stabilizované polohy“ z lehu na břiše. Když zraněného převrátíme na záda, musíme zkontrolovat, jestli dýchá, a pokud ano, tak aby se nedusil zvratky nebo krví, otočíme ho na bok. Učili jsme se, co dělat, kdyby zraněný nedýchal. Taký nás pan Kuba učil masáž srdce. Tu provádíme, dokud nám doktor neřekne DOST!!! Anebo dokud nepadáme vysílením. Když jsme dva, je to ještě lepší, protože se můžeme střídat. Potom jsme si říkali, jak ošetřit zlomeninu. Odřeniny se jen vyčistí, a pokud nejsou moc velké, tak se nemusejí zalepovat. Děkujeme panu učiteli, že k nám do Hranic přijel.

Školní sportovní pohár

Jak si vedou sportovci? Moc ne. Je škoda, že z celého I. stupně se všech zatím uskutečněných tří kol zúčastnilo jen 15 dětí. Z 1. třídy Deniska Stehlíková, Simonka Škardová, Filip Balán a Daniel Lazor. Ze 2. třídy holky Jana Nová, Elenky Pešková a Švagrová, Klárka Burinová a Andrejka Kunzelová, kluci jsou opět jen dva – Vašek Hrouda a Mikuláš Labuda, ze 4. třídy jediná Jesika Berkyová, z 5. Eva Karičková a bratři Ferencovi. Celkové pořadí je na nástěnce. V úterý 5. Dubna se soutěží ve skákání přes švihadlo a pro poslední kolo v červnu je připravený atletický trojboj – sprint, hod kriketákem a skok do dálky.

Karel IV.

Letos v květnu uplyne 700 let od narození našeho nejvýznamnějšího panovníka Karla IV., zvaného právem Otec vlasti. My čtvrtáci jsme mu věnovali spoustu času. Je to náš dlouhodobý projekt. Všechno, co se o Karlu IV. dovídáme, zapisujeme a zápisy opatřujeme ilustracemi. Na konci bychom měli všichni mít svou vlastní knihu. Pokud byste je chtěli vidět, rádi vám je předvedeme.

Na začátku jsme si společně vytvořili myšlenkovou mapu toho, co chceme o Karlu IV. zjistit. Podle té mapy jsme si sestavili osnovu a pak už jsme se pustili do práce.

Karel IV. se narodil 14. května roku 1316. V roce 1346 byl korunován králem a o 9 let později se stal římským císařem. Byl čtyřikrát ženatý (Blanka z Valois, Anna Falcká, Anna Svídnická a Alžběta Pomořanská), měl jedenáct dětí, z nichž jedno bylo nevlastní. Jeho otcem byl Jan Lucemburský, který se oženil s Eliškou Přemyslovnou poté, co byl v Olomouci r. 1306 zavražděn poslední Přemyslovec Václav III. Rod Přemyslovců tak vymřel po meči. Češi Janu Lucemburskému říkali král Cizinec, protože se nikdy nenaučil česky a ani se o českou zemi příliš nestaral. Často válčil, což stálo velké peníze, a pro ty si do Čech jezdil. Teprve jeho syn Václav, který až později přijal jméno Karel, udělal v Čechách pořádek. Vyhnal z lesů loupežníky, zkontroloval zpupnou šlechtu a naplnil královskou pokladnu penězi. Založil Nové Město Pražské a se starým Městem je spojil kamenným mostem. Založil univerzitu, nechal zhotovit novou královskou korunu, postavil hrad Karlštejn. Mluvil několika jazyky. Byl to velmi vzdělaný a statečný panovník, který vyhrál v několika významných bitvách. Zemřel v 62 letech přirozenou smrtí na rozdíl od svého otce, který padl v bitvě.

Panovníkovu moudrost dokazuje pověst o Hladové zdi.

To v Čechách jednou vypukl hladomor. Tak nejchudší lidé, aby neumřeli hlady, začali krást. To se Karlu IV. vůbec nelíbilo, a proto svolal soudce a úředníky, aby se jich zeptal, co s tím. Většina z nich mu řekla, že krást se nesmí, a každý, kdo krade, musí být přísně potrestán. S tím se nedá nic dělat. Ale někteří z nich zase tvrdili, že než by zemřeli hlady, budou radši krást. Králi se nelíbil ani jeden názor. Nechal napéct spoustu chleba a svolal ty chudáky. Nakrmil je a pak jim řekl, že když budou pracovat, budou za práci dostávat nejen chleba, ale také oblečení. Tak začali stavět nové městské kamenné hradby. Stavěli je dva roky, než se v Čechách zbavili hladomoru. Té obranné zdi se pak začalo říkat „hladová“, protože před hladem zachránila spoustu chudáků.

Pokud jste pozorně četli, snadno správně odpovíte na otázky kvízu, který pro vás připravila Miluška Balogová.

- Jak zemřel Jan Lucemburský?*
  - Zemřel přirozenou smrtí
  - Na smrtelnou nemoc
  - V bitvě u Kresčaku
  - Byl zavražděn
- Kdy byl Karel IV. korunován českým králem?*
  - 1333
  - 1346
  - 1355
  - 1323
- Kolik měl Karel IV. manželek?*
  - 2
  - 1
  - 6
  - 4
- Kolik měl Karel IV. dětí?*
  - 11
  - 8
  - 15
  - 3
- Kdy se narodil Karel IV.?*
  5. října 1316
  14. května 1316
  1. ledna 1316
  25. června 1316
- Jaký korunovační klenot nechal navrhnout a vytvořit Karel IV.?*
  - žezlo
  - jablko
  - korunu
  - meč
- V jakém věku a v jakém roce zemřel Karel IV.?*
  - věk 65 rok 1381
  - věk 45 rok 1361
  - věk 62 rok 1378
  - věk 30 rok 1348
- Která z těchto žen nebyla Karlova manželka?*
  - Eliška Přemyslovna
  - Anna Svídnická
  - Blanka z Valois
  - Anna Falcká
- Karlu IV. se přezdívalo:*
  - Otec Čech
  - Otec vlasti
  - Otec lidí
  - Otec vesnice
- Kterou z těchto staveb nedal postavit Karel IV.?*
  - Vyšehrad
  - Karlštejn
  - Karlův most
  - katedrála Sv. Víta
- Která z Karlových manželek byla první?*
  - Anna Svídnická
  - Eliška Pomořanská
  - Blanka z Valois
  - Anna Falcká

Při minulé schůzce školního ekotýmu jsme se dozvěděli, že bude u nás ve škole audit. Protože úplně přesně nevíme, co to znamená, zeptali jsme se paní učitelky Benešové:

Paní učitelko Benešová, my jsme se dozvěděli, že bude ve škole audit. Co audit znamená?

Audit (z latinského slova *auditus*, slyšení) znamená úřední přezkoumání a zhodnocení dokumentů, zejména účtů, nezávislou osobou. Účelem je zjistit, zda doklady podávají platné a spolehlivé informace o skutečnosti, a obvykle také zhodnotit kvalitu vnitřní kontroly firmy. Tak je pojem vysvětlen ve Wikipedii.

U nás proběhne Ekologický audit, tedy zhodnocení a přezkoumání ekologického stavu naší školy. Auditóři musí zjistit, jestli je naše škola šetrná k životnímu prostředí, zda dobře nakládáme s odpadem a neplýtváme energiemi, jak hospodaříme s vodou a také jak pečujeme o prostředí ve škole i v jejím okolí.

Co se při auditu dělá?

Auditoři si projdou školu od sklepa až po půdu. Prohlédnou si jednotlivé třídy, učebny i chodby. Budou si povídat se žáky, členy Ekotýmu, učiteli, paní ředitelkou, panem školníkem i uklízečkami. Budou prostě zjišťovat, jak to v naší škole chodí v oblasti ekologie a environmentální výchovy.

Audit byl na naší škole už několikrát. Jak často tedy bývá?

Ekologický audit probíhá vždy několik měsíců po tom, co škola podá žádost o získání titulu Ekoškola. Ten získáváme na dva roky (první dva tituly) a pak už na čtyři roky. Audit tedy probíhal nejprve po dvou letech a nyní po čtyřech letech.

V čem býváme úspěšní, a co se naopak auditorům nelíbí?

Obvykle se jim u nás velice líbí. Velmi oceňují příjemné prostředí školy a jejího okolí, otevřenost a vstřícnost našich žáků i jejich zapálení pro ekologii a chuť měnit své okolí. Nelíbilo se jim, že nebyla zateplená škola a vyměněná okna a tím jsme měli velké úniky energií, ale i to se změnilo.

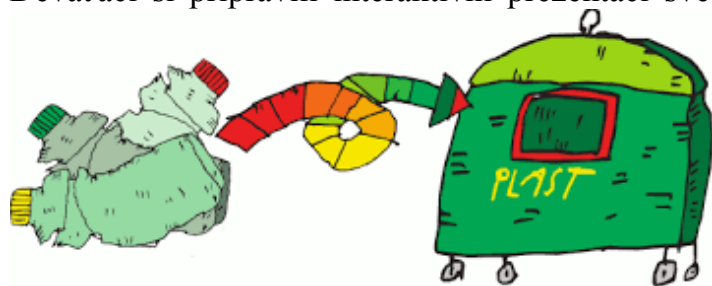

Odkud k nám jezdí? Co to je za lidi?

Jezdí k nám odborníci z nadace TEREZA. Musí to být proškolení auditóři, aby věděli, na co se mají zeptat, kam se ve škole mají jít podívat. Podle toho, kolik škola získá bodů, buď titul dostane, nebo má smůlu a musí se zlepšit.

Recyklace odpadu

Devátáci si připravili interaktivní prezentaci své práce na téma Recyklace odpadu. Přinesli si k nám do 4. třídy nástěnné obrazy s grafem zpracování odpadu. Přinesli také ukázky odpadu z jednotlivých recyklovatelných materiálů. Přes počáteční ostych obou skupin se přednáška velmi pěkně rozjela. Čtvrtáci se pomalu rozpomínali na minulé školní roky, kdy jsme se tříděním odpadu zabývali, a ze svých makoviček lovíli odpovědi na otázky - Kolikrát lze recyklovat papír a kolikrát sklo? Co se z těch obnovených materiálů vyrábí? Z čeho se vyrábí plast, sklo, papír? Co patří a nepatří do toho kterého kontejneru? Jaký papír a jaké sklo se k recyklaci nehodí?

U nás ve škole máme v každé třídě boxy na papír a plast, na chodbách lisy na PET láhve. V naší třídě máme letos i vermikompostér s živými žížalkami a ještě dalšího živočicha morčenu Amálku. Takže třídíme zas o trochu víc. Něco bioodpadu hodíme žížalkám, ohryzky jablíček

a hrušek a slupky a nať z kedlubně a ředkviček Amálce a Amálčinu znečištěnou podestýlku odneseme na kompost, který je na školní zahradě. Od deváťáků jsme se navíc dozvěděli, co do bioodpadu vůbec nepatří, i když jsou to zbytky z našich svačin. To jsme nevěděli! Děkujeme deváťákům a doufáme, že když jsme takové hlavy, že přírodě zas o trošku víc prospějeme.

Kromě rozhovoru s paní učitelkou Benešovou nás napadlo položit zajímavou otázku i několika učitelům, kteří vyučují zároveň velké i malé naše spolužáky.

Učíte děti na 1. i 2. stupni. (Vy, paní učitelko Žibrická, jste přešla z 5. třídy do 1.)
Můžete našim čtenářům sdělit, v čem jsou ti mladší žáci lepší a v čem horší než žáci 2. stupně, a naopak? Děkujeme.

Dana Žibrická: První rozdíl pozná každý na první pohled – prvňáčci jsou menší a do třídy se jich vejde víc. ☺ Další velký rozdíl byl na začátku roku v tom, že prvňáčci nebyli „vycvičení“ na školní povely. Pátákům stačilo říct: „Přines! Podej! Zanes! Vyřid! Zařid! Napiš!“ Víc už nepotřebovali vědět a přinesli, podali, zanesli, vyřídili, zařídili a napsali. Než bych prvňáčkům vysvětlila, co po nic vlastně chci, kam mají zajít a komu to vyřídít, tak přinesu, podám, zanesu, vyřídím, zařídím a napíšu sama. Poslední „nevýhodou“ prvňáčků je jejich výška. A to hlavně v porovnání s tabulí – nedosáhnou až nahoru a musím ji pokaždé mazat sama. Ale postupně se učí a rostou a stávají se z nich stejně dobří pomocníci, jako byli a jsou jejich velcí spolužáci. A abych nepsala jen samé nevýhody, tak na závěr jednu výhodu – prvňáčci se těší do školy, nezapomínají domácí úkoly, rádi objevují neznámé věci a mají radost, když se zase něco nového naučí. A jak je to s vámi, velcí žáci z 2. stupně?

Paní ředitelka: Já bych řekla, že na prvním stupni se ještě žáci chtějí učit a mít dobré hodnocení, mají radost z poznání. Víc se zapojují do soutěží, různých akcí, možná se tolik nestydí. Ti starší se možná také chtějí „učit“, ale často snahu dozvědět se něco nového maskují přezíravostí a zdánlivým nezájmem, bohužel někdy i vulgaritou. Nechtějí totiž vyčnívat z řady, chtějí splynout s davem. Je určitě hezčí pohled na usměvavé tváře, rozzářené oči, než na povalující se, přežvykující a otrávené „ksichty“. Přesto si myslím, že na obou stupních máme schopné a talentované žáky. Ani známky nejsou to nejdůležitější, oceňuji i snahu, pracovitost, slušnost, smysl pro humor. I po letech učitel vzpomíná často na „zavedené firmy“. Je však pravdou, že z prvního stupně odcházím z hodin častěji spokojenější.

Jiří Tůma: Ti mladší horší nejsou. Vzhledem k věku mají méně zkušeností, ale i těch špatných, což je dobře. Někteří žáci, kterým na 1. stupni něco nejde, se časem proberou a „jsou v pohodě“. Malí vyžadují více péče, ti starší bývají samostatnější – někteří.

DUBĚN

pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek	sobota	neděle
				APRÍL		
4. Besedy s Policií ČR	5. Besedy s Policií ČR <i>Stonožka Agnes</i>		7. divadlo Karel IV.			
				22. Den Země		
					30. lampiónový průvod	